

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Udvarhelyi Olivér ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I.r., **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II.r., **III.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos III.r., **IV.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos IV.r., az '**56-OS MAGYAROK VILÁGSZÖVETSÉGE** 1097 Budapest, Koppány u. 5-11. szám alatti lakos V.r. felpereseknek - Albáné dr. Feldmájer Livia ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I.r., **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos II.r. és **III.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos III.r. alperesek ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2007. február 8. napján kelt 14.P.21.096/2006/14. számú ítélete ellen a felperesek 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részen megváltoztatja** és megállapítja, hogy az alperesek megsértették az I-IV.r. felperesek jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait, amikor a 2006. május 26. napján megjelent ... című hetilapban „Egy éve hunyt el /személy neve1/” fényképekkel illusztrált újságcikken azt sugallták, hogy I-IV.r. felperesek szélsőjobboldali, antiszemita nézeteket képviselnek.

A I-IV.r. felperesek perköltségfizetésre kötelezését mellőzi.

Az I.r. felperes és az alperesek egymás közötti viszonyukban perköltségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt egyetemlegesen a II-IV.r. felpereseknek személyenként 10.000.- /Tízezer/ Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy az ... című hetilap következő lapszámának 2. oldalán jelentessenek meg az ítélet rendelkező részének megfelelő tartamú közleményt.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen II-IV.r. felpereseknek 15 nap alatt 10.000.- /Tízezer/ Ft fellebbezési eljárási költséget.

Az I.r. felperes és az alperesek egymás közötti viszonyukban fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az V.r. felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek személyenként 15 nap alatt 5.000.- /Ötezer/ Ft fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

2006. május 20. napján az V.r. felperes, az '56-os Magyarok Világszövetsége **/személy neve1/** halálának évfordulójára megemlékezést tartott Kiskunmajsa Maris-pusztán. Az esemény ökumenikus istentisztelettel kezdődött, majd **/személy neve 2/** építész és **/személy neve 3/** a szövetség tisztségviselője beszédet mondott és leleplezték **/személy neve1/** emléktábláját. A történekről az ... című, az I.r. alperes által kiadott hetilap tájékoztatót. Az újság főszerkesztője a II.r. alperes, a cikkíró a III.r. alperes. A közlemény a bevezető részen kívül három jól elhatárolható egységből áll. Az „Istentisztelet végső nyughely előtt” és az „Emléktábla avatás” alcímű részekben állóbetűs szöveg tartalmazza a megemlékezés leírását, míg az eseményeket ismertető részek között /dőlt betűvel/ az újságíró a személyes gondolatait közli. **/személy neve 2/** beszédében utalt arra „nincs még kész **/személy neve1/** életműve sem, elkezdett valamit Kiskunmajsa határában, a múzeumot, a kápolnát, amit nem tudott befejezni, mert mindent önerőből valósított meg”. A szövegrészletet követően az újságíró megjegyezte emlékeztetőként, hogy a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat 2003. és 2004. évben azért nem adott a múzeumnak juttatást, mert az előző évekre vonatkozóan „nem tudtak elszámolni”. **/személy neve1/** halálakor azonban 1.300.000.- Ft-ot, a következő évben 3.000.000.- Ft-ot juttattak az alapítványnak. A helyi önkormányzat is támogatta a létesítményt.

/személy neve 2/ beszédében kitért arra, nem ért egyet az Alkotmánybíróság által a meddővé tétel megengedhetőségéről hozott határozatával, történelmi párhuzamot vont a német nőknek a II. világháború utáni állítólagos „elgajdeszolásával”.

A III.r. alperes a cikk „Gój-e vagy” alcím alatti befejező részében kifejti, hogy rendkívül ellentmondásos volt a tiszteletadás. A résztvevők az 1956-os forradalomra és annak hőseire emlékeztek, ugyanakkor a megemlékezés „telítve volt a szélsőjobb

eszmeköréből származó gondolatokkal, antiszemitizmussal". A szélsőjobboldal képviselői szervezetileg is jelen voltak, a MIÉP-en kívül a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom, a Magyar Önvédelmi Mozgalom, a Tiltott Magyar Ellenállás, illetve a Magyar Nemzeti Front több tagja részt vett a rendezvényen. Befejezésként a cikk írója az ország egyetlen ilyen múzeumának további sorsa felől gondolkodott. „Az '56-os Múzeum az ország egyetlen, kimondottan 1956-ra emlékező múzeuma. A következő években el fog dőlni, hogy a forradalom kultikus emlékhelye lesz, vagy a forradalom eszméit kisajátító szélsőjobbé. Kérdés, hogy a város, a múzeumot működtető alapítvány tud-e tenni valamit, hogy ne az utóbbi váljon valóra. Kérdés, hogy a város mit szeretne támogatni anyagi hozzájárulásával: egy egyedülálló múzeumot, vagy az országban egyedülálló módon, a szélsőjobb kultikus zarándokhelyét - mert jelen pillanatban a látottak és hallottak alapján leginkább ez van benne."

A közlemény mellett a megemlékezésen készült három fényképfelvétel is megjelent az újságban, amelyből a második fotón többek között az I-IV.r. felperesek is látszanak a „Magyar Önvédelem" transzparens előtt, míg a harmadikon egy fiatalember van fekete pólóban, amelyen a Magyar Ellenállás felirat és logo látható.

Az I-V.r. felperesek személyiségi jogsértés megállapítása iránt terjesztettek elő keresetet. Az I-IV.r. felperesek az adott szövegkörnyezetben megjelentetett képmásuk miatt emberi méltóságuk megsértését állították, mert a cikkből arra a következtetésre lehet jutni, hogy maguk is antiszemita szélsőjobboldali eszméket vallanak. Az I.r. felperes, mint **/személy neve1/** élettársa, a néhai becsülethez és emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmére is hivatkozott az újságcikknek az önkormányzati támogatás felhasználásával kapcsolatos részlete, illetve a záró részében foglaltak alapján. Az V.r. felperes állította, mint jogi személynek jó hírnevét és értékelését hátrányosan befolyásolta az önkormányzati támogatásra vonatkozó elszámolási probléma felvetése és mert **/személy neve1/** haláláig a szövetség örökös elnöke volt, személyét érintően az I.r. felperes keresetével azonos jogsértés megállapítását kérte. Valamennyi felperes arra is kérte kötelezni az I.r., II.r. és III.r. alpereseket, hogy saját költségükön megfelelő elégtételt nyújtsanak a megfelelő nyilvánosság biztosítása mellett, rendelje el a bíróság az ... című hetilap 2006. május 26. napi számának a megsemmisítését és kötelezze egyetemlegesen az alpereseket 500.000.- Ft nem vagyoni kár megfizetésére.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták az I.r. és V.r. felperesek perbeli legitimációját, azt a tényt, hogy az I.r. felperes élettársa lett volna **/személy neve1/**nek, illetve hogy az V.r. felperes a múzeumnak nyújtott önkormányzati támogatás mikénti elszámolására alapítottnan igényt érvényesíthet-e. Az I-IV.r. felperesek keresetére vonatkozóan előadták, hogy a nyilvános eseményeken készült fényképfelvétel felhasználása nem tekinthető jogsértő magatartásnak. Hivatkoztak arra is, hogy a véleménynyilvánítás, az értékelés, a bírálat alapján sajtó-helyreigazításnak nincs helye, a megemlékezés, mint esemény

leírása pedig a valóságnak megfelelően történt és az újságíró nem állította, hogy az újságcikk mellé szerkesztett fényképen szereplő valamennyi személy szélsőjobboldali politikai nézeteket vallana. Arra utalt csak, hogy az ilyen nézeteket vallók is részt vettek a rendezvényen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Hangsúlyozottan kiemelte, hogy a cikk alapján egyik felperes sem hivatkozott arra, hogy a megemlékezésen **/személy neve 2/** és **/személy neve 3/** nem az ismertetett tartalmú beszédet mondta. A fotók alapján vitathatatlan a Magyar Nemzeti Front, a Gój Motorosok, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom résztvevőinek a rendezvényen történt megjelenése. A cikk írója a véleményét fejtette ki összefoglalásként; azt szeretné, ha a kiskunmajsai múzeum a forradalom kultikus emlékhelye, és nem a szélsőjobboldal záródkhelye lenne. A kialakult bírói gyakorlat értelmében a véleménynyilvánítás csupán akkor szolgálhat jogsértés megállapításának alapjául, ha a való tényekhez viszonyítva önkényes, nem felel meg az ésszerű gondolkodásnak, a gyakorlati tapasztalatoknak, vagy a logika szabályainak. Az elhangzott beszédek tartalmát a felperesek nem cáfolták és ezt véleményezte az újságíró antiszemita és szélsőjobboldali tartalmúnak. A felperesek által sérelmezett cikkbéli részletek véleménynyilvánításnak minősülnek, amely jogsértést nem valósít meg. A szélsőjobboldali eszmekör megemlékezésén történt képviselőtét igazolják az eseményről készített fényképfelvételek, a ruházatukban is jobboldali elveket valló személyek nagyszámban megjelentek a rendezvényen. A cikk azonban nem állítja, hogy a felperesek a felszólalókkal azonos nézetet vallanak, sőt utalt arra, hogy a tiszteletteljes megemlékezésen tüntek fel az általa szélsőjobboldalinak állított szervezetek és egyének. Az I-IV.r. felperesek által sérelmezett szövegrészletek tehát valós tényeken alapuló véleményt tartalmaznak. Elfogadva, hogy az I.r. felperes **/személy neve1/** élettársa volt, a kegyeleti jogsértés megállapítására irányuló igényét és az V.r. felperes ugyanezen igényét alaptalannak találta. A bíróság megkeresésére a megyei főjegyző közölte a '56-os Történelmi Alapítvány részére 2001. évben nyújtottak támogatást elszámolási probléma miatt, utóbb visszautalásra kötelezték a támogatottat, azonban 2004. évtől kezdődően a megyei önkormányzat további anyagi segítséget nyújt az alapítvány részére. A cikk tartalma e vonatkozásban valós, hiszen a múzeumot működtető alapítvány 2003. és 2004. évben a korábbi elszámolási probléma miatt nem kapott juttatást. A múzeum szervezésében résztvevő **/személy neve1/** emberi méltósága nem sérült, és a III.r. alperes valós tényeket ismertetett. Az V.r. felperes a múzeum önkormányzati támogatása körében érdekeltségét és a perindítási jogosultságát bizonyítani nem tudta.

Az elsőfokú ítélet ellen az I-V.r. felperesek éltek fellebbezéssel, elsődlegesen kérték annak a keresetükben foglaltak szerinti megváltoztatását, másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak új határozat hozatalára történő utasítását. Jogi okfejtésük szerint az ítélet megalapozatlan, iratellenes és jogszabálysértő. A tényállás nem tartalmazza, hogy az alapítvány 2004. májusában

508.712.- Ft-ot visszafizetett az önkormányzati támogatásból. A bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Az I.r. felperes **/személy neve1/**nek a becsülethez és az emberi méltósághoz fűződő joga megsértését állította, és a cikk tartalma a pénz felhasználásával kapcsolatosan nem felel meg a valóságnak. Ezen kívül valamennyi felperes becsülete és jó hírneve sérelmére hivatkozott, mert a közlemény egészéből arra lehet következtetni, hogy a megemlékezésen résztvevő személyek a szélsőjobboldal politikai nézeteit és az antiszemitizmus elveit vallják. A bírói gyakorlat szerint nem fér bele a véleménynyilvánítás szabadságába, ha valaki mást megalapozatlanul antiszemitának bélyegez, ami burkolt tényállításnak minősül és a szélsőjobboldal kifejezés is sértő mindazok számára, akiknek a demokrácia és a jogállam alapvető érték.

Az alperesek ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az I-IV.r. felperesek fellebbezése részben alapos, az V.r. felperes fellebbezése alaptalan.

A Ptk. 85. § (3) bekezdése szerint a meghalt személy emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó, továbbá az a személy, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített. A meghalt ember személyiségének értékeit, emlékét a halála után is tiszteletben kell tartani. Az I.r. és V.r. felperesek e jogcímen való igényérvényesítése - perindítási jogosultságukat nem vizsgálva - a sajtóközlemény azon részletén alapul, amely szerint a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat 2003. és 2004. évben azért nem adott a múzeumnak támogatást, mert az előző évben folyósítással „nem tudtak elszámolni”. Tény, hogy a területi önkormányzattól az '56-os Történelmi Alapítvány által működtetett Kiskunmajsai '56-os Múzeum 2001. évben 1.300.000.- Ft juttatást kapott a 2001. március 26. napján kelt szerződés alapján, amelyet a gyűjtemény gondozására, fenntartására kellett felhasználniuk. Az ezt követő két évre ütemezett támogatást azért nem folyósította az önkormányzat, mert az alapítvány a 2001. évi összeg felhasználását nem teljes egészében számolta el, annak egy részét nem a szerződés szerinti célra, hanem az I.r. felperes állítása szerint a emlékhely egyéb részére fordította. Az önkormányzat vizsgálatot tartott, amelynek eredményeként 508.712.- Ft visszafizetéséről rendelkezett. Az alapítvány a kötelezettségnek 2004. évben tett eleget. Bár a megállapodást nem **/személy neve1/**, hanem az alapítvány kötötte, és e szerv tartozott elszámolással áttételesen, közvetve a néhait is érinthette a cikkrészlet. A III.r. alperes azonban a valóságnak megfelelő tényről közölt írásában, amelynek nincs sértő tartalma és abból egyéb, esetleg bűncselekményre utaló következtetés nem vonható le. A közlés az elhunyt emlékét nem sértette.

Az V.r. alperes a Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján előterjesztett és az előzőekben ismertetett elszámolási problémára alapított jó hírnév megsértésének megállapítására vonatkozó igénye a perbeli legitimáció hiányában is alaptalan. Az '56-os Magyarok Világszövetségét az újságcikk nem említi. Az '56-os Történelmi Alapítvány vagyongazdálkodása a szövetség tevékenységétől függetlenül valósult meg. Mindkét szerv önálló jogi személy, az V.r. felperesre vonatkozó hírnévrontó közlés nem történt, és

az alapítvány helyett jogvédelmet saját nevében az anyagi jogi kapcsolat hiányában nem kérhet.

Az I-IV.r. felperesek keresetükben azt sérelmezték, hogy az alperesek által megjelentetett cikk és a mellékelt fotó együttesen azt a látszatot kelti, hogy szélsőjobbboldali és antiszemita nézeteket vallanak. Az I-IV.r. felperesek az '56-os forradalom egyik neves résztvevője, **/személy neve1/** halálának évfordulóján rendezett ünnepélyes megemlékezésen jelentek meg a kiskunmajsai múzeum előtt, ahol többen összegyűltek ebből az alkalomból. Az I.r. alperes fotósa felvételeket készített a résztvevőkről, ezek egyikén az I-IV.r. felpereseket jól felismerhető módon ábrázolta, majd a hetilap a tudósítás illusztrációjaként közölte. Az I-IV.r. felperesek a megemlékezésen történt megjelenéssel lényegében közszereplést vállaltak és emiatt képmásuk nyilvánosságra hozatalához való hozzájárulásuk szükségtelenné vált. A bírói gyakorlat szerint azonban a nyilvános közszereplésről készült fényképfelvétel közzététele jogsértő lehet, ha az más személyiségi jogot sért.

A tudósítás Gój-e vagy alcím alatti befejező része az újságíró véleményét tartalmazza, amely szerint a megemlékezés telítve volt a szélsőjobbboldal eszmeköréből származó gondolatokkal, antiszemitizmussal. Hivatkozott arra is, hogy a szélsőjobbboldal egyébként szervezetileg is jelen volt. Az értékítéletet az alperesek úgy közölték, hogy az I-IV.r. felperesek képmását felhasználták és így összefüggést teremtettek ezen általánosító minden ténybeli alapot nélkülöző és a személyiségi jogot durván sértő vélemény, illetve a felperesek személye között. Azt a látszatot sugallták, hogy a felvételen látható valamennyi személy azonos nézetet vall. Amennyiben a vélemény, bírálat, értékítélet indokolatlanul sértő, vagy lealázó, a becsület vagy az emberi méltóság megsértésének megállapítását alapozza meg (Ptk. 76. §-a, BDT.2006.1466. jogeset). A „szélsőjobbboldali”, „antiszemita” jelzők használata a bírói gyakorlat szerint ilyennek minősül. A sajtóról szóló 1986. évi II. tv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint a sajtószabadság nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. A sajtó-helyreigazítási perek jogalkalmazási kérdéseivel kapcsolatos PK. 12. számú Állásfoglalás III. pontjának a jelen ügyben is irányadó indokolása szerint a sajtóban közölt álláspont, értékelés akkor nem felel meg társadalmi rendeltetésének, ha a közlemény kifejezőmódjában bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durva kifejezés használatával okoz sérelmet. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja téves, a jogellenes magatartás megvalósult az általánosítást tartalmazó közlés alapján, mert az alkalmas volt arra, hogy az érintett személyek a közösség általi megítélését negatívan befolyásolja. A kifogásolt közlemény és a fotó együttes megjelentetése megalapozta az I-IV.r. felperesek személyiségvédelmének szükségességét.

Megjegyzí az ítéltábla, hogy politikai kérdésekbén a bíróságnak nem feladata állást foglalni, nem nevezhet és minősíthet egyes szervezeteket szélsőjobbboldalinak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából ezt mellőzte.

Az I-IV.r. felpereseket ért jogsérelem objektív következményeként a másodfokú bíróság a jogsértés megállapításán túl kötelezte az alpereseket a megfelelő módon történő elégtételadásra (Ptk. 84. § (1) bekezdés a.) és c.) pont). A jogsértéssel előállított dolog megsemmisítésének elrendelését azonban szükségtelennek találta, mert a hetilap 2006. május 26. napi lapszáma ma már bizonyítottan nem lelhető fel.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e.) pontja alapján a felperesek a polgári jogi felelősség szabályai szerint nem vagyoni kártérítést is igényeltek. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki jogellenesen másnak kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén - egyebek mellett - az a kárpótlás vagy költség jár, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A személyiségi jog megsértése alapul szolgálhat a nem vagyoni kártérítés megítéléséhez, önmagában azonban a személyiségi jogsértés nem alapozza meg az ilyen irányú igényt. Ahhoz az szükséges, hogy a jogsértéssel összefüggő hátrány következzen be a testi vagy lelki életminőségben, amely csak nem vagyoni kártérítéssel reparálható. Az alperesi jogsértés nem tekinthető olyanak, amely külön bizonyítást nem igénylően alkalmas a felperesek személyének hátrányos megítélésére. Az I-IV.r. felperesek nem bizonyították, hogy az alperesek személyiségi jogot sértő magatartásával összefüggésbe az objektív szankcióval el nem hárítható további hátrányuk is bekövetkezett, ezért nem vagyoni kárpótlás megállapítására nem került sor (Pp. 164. § (1) bekezdés).

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az I-IV.r. felperesek személyét érintő jogsértést megállapította, amelynek következtében az alpereseket elégtétel adására kötelezte. Egyebekben a fellebbezési kérelmet nem találta alaposnak.

A pernyertesség arányának megváltozására figyelemmel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a II-IV.r. felpereseket mentesítette az elsőfokú perköltség viselése alól, míg az I.r. felperes és az alperesek pernyertességének arányára figyelemmel úgy rendelkezett a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, hogy egymás közötti költségeiket maguk viselik.

A II-IV.r. felperesek fellebbezése egészében megalapozott, ezért az I-III.r. alperesek kötelesek a másodfokú perköltségüket megtéríteni, ami az előlegezett illetékből és az ügyvédi képviselőjükkel felmerült munkadíjból áll (32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) és (5) bekezdés). Az I.r. felperes részben lett pernyertes, ezért az alperesekkel egymás közötti viszonyukban a fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik. Az V.r. felperes a pervesztessége folytán köteles az alperesek fellebbezési eljárási költségét megtéríteni.

S z e g e d , 2007. október 3.

Dr.Sághy László sk. Dr.Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Zanóczné dr.Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró